

Tilannekatsaus kiertotalouslain valmisteluun

Jätealan ja kiertotalouden yhteistyöryhmä 3.12.2025
Olli Laukkanen & Jussi Kauppila, ympäristöministeriö

Esityksen sisältö

- Kiertotalouslakityöryhmän 13.11. kokous
 - Tuottajavastuujaoston ehdotuksen käsittely (30 pykälää)
 - Seuraamusmaksua koskeva sääntely kiertotalouslaissa
 - Mietintöluonnoksen rakenne
- Kiertotalouslakityöryhmän 20.11. kokous
 - Osin mietinnön luku 4 (työryhmän ehdottama uusi lainsäädäntö)
 - Pääosin pykälä, joita käsitelty aiemmin syksyllä työryhmässä ja JÄKKI:ssä
 - Osin mietinnön luku 5 (työryhmän tunnistamat muut ohjauskeinot)
 - Sääntelykokonaisuuksia, jotka tunnistettu työssä tärkeäksi mutta joista mietintöön ei sisällytettäisi pykälää perusteluineen

Kiertotalouslakityöryhmän 13.11. kokous

Tuottajavastuujaoston ehdotus tuottajavastuujärjestelmää koskevaksi sääntelyksi

Jaoston toimeksianto

- ehdotus tuottajavastuuta koskevaksi lainsäädännöksi, joka selkeyttää tuottajavastuusäntelyn systematiikkaa ja sisältää vähintään välttämättömät sisällölliset muutokset sääntelyyn
- erityinen huomio EU-säntelyn muutosten täytäntöönpanoon ja vapaamatkustuksen vähentämiseen

Jaoston ehdotuksen pääsisältö

- Kattaa
 - tuottajavastuujärjestelmän yleissääntelyn, eli kaikkien tuoteryhmien tuottajia ja tuottajayhteisöjä yhteisesti koskevat säännökset = luvut 1-3 kiertotalouslain tuottajavastuujärjestelmiä koskevassa IV osassa)
 - muutoksen harmaan talouden selvitysyksiköstä annettuun lakiin (1207/2010)
- Ei kata
 - erityistä tuoteryhmäkohtaista sääntelyä: juomapakkasten palautusjärjestelmä, kuntien tuottajien yhteistoiminta pakkausjätehuollossa, SUP-siivouskustannusvastuu jne., joista säädettäisiin omissa luvuissaan lain tuottajavastuuta koskevassa osassa

Keskeiset muutosehdotukset (1)

- Tuottajavastuu laajenee kattamaan tuotteiden jätehuollon lisäksi uudelleenkäyttöä (sikäli kuin erikseen säädetään)
- Tuottajan vastuu ns. ”historiallisesta jätteestä” säilyy joitain poikkeuksia lukuun ottamatta (SER-direktiivin aurinkopaneeleja koskeva muutos, ammattikäyttöön tarkoitetut vesiviljely- ja kalastusvälineet, tekstiilit ja jalkineet)
- Tuottajayhteisöön liittyminen olisi jatkossa pakollista kaikille tuottajille
- Tuottajan rekisteröitymisen varmistamista koskevan sääntelyn tiukentaminen ja ulottaminen kansallisen kynnysarvon ylittäviin julkisiin hankintoihin

Keskeiset muutosehdotukset (2)

- Tuottajan ”oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino”
 - Tuottajayhteisön ensisijaisen jätehuolto-oikeuden säilyttäminen ja vahvistaminen
 - Tuottajayhteisöjen toimintatapoja koskevan sääntelyn merkittävä lisääminen ja tarkentaminen
- Harmaan talouden selvitysyksikön tekemä velvoitteidenhoitoselvitys LVV:n keinovalikoimaan (lain 1207/2010 6 §:n muutos)

Keskeiset erimielisyydet (1)

- Kiistanalaisin säännös on tuottajan ensisijainen oikeus järjestää tuottajavastuun piiriin kuuluvan käytöstä poistetun tuotteen jätehuolto
 - tuottajien edustajat haluavat jätehuollon osalta vahvan etusijan tuottajayhteisöille
 - muut toimijat suhtautuvat siihen kriittisesti ja haluavat rinnakkaisen oikeuden kerätä ja käsitellä käytöstä poistettuja tuotteita, yhdistettynä velvollisuuteen raportoida toiminnasta valvontaviranomaiselle samoin kuin tuottajayhteisöt
- HUOM! EU-säätely ei edellytä JL 47 §:n/ehdotetun 23 §:n kaltaista säännöstä

Keskeiset erimielisyydet (2)

- Lisäksi kritiikkiä kohdistuu etenkin uusiin, tuottajayhteisöjen toimintaa koskeviin säännöksiin, jotka lisäävät tuottajien kustannuksia
 - Tuottajayhteisöjen palveluhankintaa koskeva sääntely
 - Tuottajavastuun yhteistyöryhmät
 - SER-palautuspalkkio (valtuussäännös)
 - Tuottajayhteisön toimet uudelleenkäytön edistämiseksi

Uudet ehdotukset jaoston jäsenten kannanotoissa

- PIR-ELY: tuottajien kustantama rahasto tuotteiden korjaamisen edistämiseen
- Malli esimerkiksi Ranskasta, jossa:
 - Korjaaja saa osan korjauskustannuksista tuotteen omistajalta ja osan rahastosta
 - $\frac{3}{4}$ rahaston varoista suunnataan korjaamiseen ja $\frac{1}{4}$ tiedottamiseen

Jätelain laiminlyöntimaksua koskevaa sääntelyä uudistetaan kiertotalouslaissa

- Termi laiminlyöntimaksu muutettaisiin seuraamusmaksuksi.
- Maksun määräämistä koskevaa menettelyä yksinkertaistetaan.
- Tekoja, joista määrätään maksu, luokiteltaisiin nykyistä selkeämmin sisällön mukaan eri kokonaisuuksiin, esim.:
 - jätehuollon järjestämiseen liittyvien velvollisuuksien ja roskaantumista koskevat velvollisuudet
 - rekisteröitymisvelvollisuuksien ja rekisteröitymisen varmistamisen velvollisuudet
 - kirjanpitoa ja tiedon antamista koskevien velvollisuudet
 - + EU-säädöksiin (esim. JSA, akkuasetus, PPWR) liittyvät säännökset
- Jätelain rangaistussäännöksissä olevia tiettyjä tekoja de-kriminalisoitaisiin eli niitä siirrettäisiin rangaistussäännöksestä seuraamusmaksun piiriin (esim. JL 147 § 2 mom. 9, 10, 12, 15, 16 kohdat).
- Uusille viranomaisille valtuuksia määrätä seuraamusmaksuja, erityisesti kunnan jätehuoltoviranomainen.
- Avoimet kysymykset liittyvät erityisesti maksun suuruuteen (harkintavalta vs. kiinteät maksut vs. liikevaihtosidonnaisuus vs. yhtenäiset käytännöt eri viranomaisissa)

Prof. Sakari Melanderilta tilattu selvitys jätelain seuraamusmaksusääntelyn kehittämisestä, viimeisteltävänä.

Nostoja keskustelusta seuraamusmaksusta

- Keskustelussa menettelyn yksinkertaistamista pidettiin yleisesti hyvänä.
- Liikevaihtoperusteinen maksun suuruus jakoi mielipiteitä.
- Nostettiin esiin taannehtivuuden ongelma esim. toimintansa markkinoilla lopettaneiden tuottajien suhteen.
- Pohdittiin myös uhkasakkomenettelyn mahdollista käyttöä rinnalla sekä hallintolain mukaisen kuulemismenettelyn vaikutusta prosessin pituuteen.
- Tuotiin esiin myös mahdollinen julkisyhteisöjen seuraamusmaksumenettelyn haastavuus sekä mahdolliset tarvittavat lisäykset liittyen EU-säädöksiin ja viranomaisten väliseen yhteistyöhön.
- Yksityiskohtaisia kommentteja heräsi yksittäisistä teoista/laiminlyönneistä, joista seuraamusmaksu voitaisiin määrätä.

Mietintöluonnoksen rakenne (luonnos)

1. Tausta
2. Kiertotalouslakityöryhmän toimeksianto ja työskentely
3. Ohjauskeinojen valmistelu suhteessa annettuihin tavoitteisiin
4. Työryhmän ehdottama uusi lainsäädäntö
 - Huom.: Lukuun 4 tullaan sisällyttämään työryhmän ehdottama uusi lainsäädäntö, eli syksyn aikana käsitellyt pykälät perusteluineen. Mietintöön eivät sisältyisi kaikki jätelain nykyiset pykälät, vaan vain ne pykälät, joita työryhmässä on käsitelty.
5. Työryhmän tunnistamat muut ohjauskeinot
 - Huom.: Lukuun 5 lisätään tekstiä erinäisistä sääntelykokonaisuuksista, jotka ovat nousseet esiin kiertotalouslakivalmistelun aikana, mutta joiden osalta mietintöön ei oteta pykälää perusteluineen.

Mietinnön luku 4: työryhmän ehdottama lainsäädäntö (alaluvuittain, luonnos)

1. Kiertotalouslain yleinen osa ja yleiset kiertotaloutta edistävät säännökset

1. Lain tarkoitus, soveltamisala ja määritelmät
2. Yleiset kiertotaloutta edistävät velvollisuudet
3. Kiertotalouden edistäminen julkisissa hankinnoissa
4. Suunnittelu

2. Kiertotalouden edistäminen jätehuollossa

1. Uudelleenkäytön valmistelu ja kierrätys
2. Neuvonta, tiedonjako ja jätehuollon laatuvaatimukset

3. Tuottajavastuujärjestelmät

1. Tuottajavastuu ja sen soveltaminen
2. Tuottajayhteisöt ja niiden toiminta
3. Käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotto ja käsittely

4. Tiedonhallinta

1. Siirtoasiakirjasäätely
2. Jäte- ja tuotetiedon julkisuus ja saatavuus

Mietinnön luvun 5 mukaiset muut sääntelykokonaisuudet (alaluvuittain, luonnos)

1. Seuraamusjärjestelmä (kiertotalouslaki)
2. Viranomaisten toimivaltuuksien kehittäminen (kiertotalouslaki)
3. Toimet SER-keräysasteen nostamiseksi
4. Jätetiedon laadun parantaminen (kiertotalouslaki)
5. Yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen erilliskeräys (nyk. jäteasetus)
6. Uudelleenkäytön valmistelun lupamenettelyn keventäminen (uusi asetus)
7. Taloudellinen ohjaus
8. Kiertotalous ja materiaalitehokkuus ympäristölupaa edellyttävässä toiminnassa (YSL)
9. Kaivannaisjättesääntelyn kehittäminen
10. Maa-ainekset ja maarakentaminen (mm. MARA- ja MASA-asetukset)
11. Hyödynnettävän jätteen välivarastointi (kaatopaikka-asetus ja jäteverolaki)
12. Kierrätyslannoitteiden sääntelyn kehittäminen (mm. EEJ-säädösvalmistelu)
13. Tuottajavastuuta koskevat muut sääntelyehdotukset

Taustatietoa mietinnön lukujen 5.8–5.11 aiheista

Työryhmän kokouksessa 13.11. esiteltyä aineistoa

5.8 Kiertotalous ja materiaalitehokkuus ympäristölupaa edellyttävässä toiminnassa

- Teollisuuspäästädirektiivin muutos (IED 2.0) tuo materiaalitehokkuuden (kiertotalouden) aiempaa selkeämmin osaksi ympäristönsuojelulakia ja ympäristölupaharkintaa.
- Sitovat BAT-vaatimukset laajennettiin koskemaan päästötasojen lisäksi myös ympäristötehokkuutta ja direktiivilaitoksen ympäristöluvassa on jatkossa määriteltävä ympäristötehokkuuden vaihteluvälit. (Sitovista vaatimuksista voi poiketa perustelluista syistä).
- Ympäristötehokkuudella tarkoitetaan materiaalin, veden, tai energian kulutustasoihin, uudelleenkäyttöön ja jätteen syntyyn liittyvää tehokkuutta.
- Ympäristönsuojelulaissa on tarkoitus nostaa materiaalien ja veden käytön tehokkuus myös yhdeksi yleiseksi luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittavasta tekijästä.
- Teollisuuslaitosten tulee mm. ottaa käyttöön ympäristöjärjestelmä viimeistään vuonna 2027 ja laatia siirtymäsuunnitelma vuosille 2030–2050 liittyen siirtymään kohti puhdasta tuotantoa, kiertotaloutta ja ilmastoneutraalia toimintaa. (ympäristö-omnibus?)
- *ALUSTAVA: Työryhmä kannattaa pyrkimyksiä materiaalitehokkuuden parantamiseksi ja kiertotalouden edistämiseksi ympäristölupaa edellyttävässä toiminnassa teollisuuspäästädirektiivin täytäntöönpanon kautta. Työryhmä ei arvioinut teollisuuspäästädirektiivin tai ympäristöluvitukseen liittyviä toimenpiteitä.*

5.9 Kaivannaisjättesäätelyn kehittäminen

- Tausta – Suomessa on poikkeuksellisen suuret mineraalivarannot:
 - kaivosten louhintamäärät noin 120 milj. tonnia vuodessa
 - kaivostoiminta vastaa noin 75 % Suomen jätteistä ja 90 % Suomen vaarallisista jätteistä
- Kaivannaisjätteitä koskeva säätely perustuu pääosin ns. kaivannaisjätedirektiiviin.
- Kaivosten kiertotalousmurroksen edistämiseksi tarvitaan monia ohjauskeinoja, joista yksi keskeinen on kaivannaisjättesäätelyn kehittäminen.
 - myös CRMA:ssa on kaivannaisjätteiden hyödyntämiseen liittyvää säätelyä
- YM:ssä on käynnissä lakihanke kaivosten koko elinkaaren aikaisen ympäristönsuojelun tason parantamiseksi – tavoitteena on muun muassa säätää velvollisuus laatia osana kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma kiertotalousselvitys, jossa selvitetään kaivannaisjätteiden hyödyntämis- ja raaka-ainepotentiaalia koskevat toimet kaivannaistoiminnan koko elinkaaren aikana (eduskunnalle seuraavan hallituksen aikana).
- *ALUSTAVA: Työryhmä pitää erittäin tärkeänä kaivosten kiertotalouden edistämistä osana kaivannaisjätelainsäädännön kehittämistä. Työryhmä ei arvioinut kaivannaisjätelainsäädännön muutoksia.*

5.10 Maa-ainekset ja maarakentaminen (1/2)

- TAUSTAA:
 - Kotimainen hiekan ja soran otto vuosina 2019-2023 vaihteli 110-140 miljoonaan tonnia. Aineksista noin 60 % otetaan maa-aineslain (555/1981) mukaisilta ottamisalueilta ja 40 % rakentamisen yhteydessä esimerkiksi tien- ja talonrakennustyömailta.
 - Tiedot maa-ainesjätteistä ovat puutteellisia ja esimerkiksi YLVA-tiedoista puuttuvat osittain pilaantumattomat maa-ainesjätteet ja niiden loppusijoittamista koskevat tiedot.
 - Edistämällä maa- ja kiviainesten kiertotaloutta, voidaan vähentää neitseellisten luonnonvarojen käyttöä sekä ilmastovaikutuksia. Tämä edellyttää useita ohjauskeinoja.
- YM:ssä vireillä PIMA- ja MASA-säätelyuudistus ja MARA-uudistus

5.10 Maa-ainekset ja maarakentaminen (2/2)

- YM:ssä valmisteilla ns. **PIMA- ja MASA-sääntelyuudistus** tavoitteena aikaansaada sääntelykokonaisuus, joka huomioisi kattavasti maarakentamisen erilaiset toiminnot, edistäisi kestäväää kunnostamista ja massojen tarkoituksenmukaista hyödyntämistä.
- YSLiin lisättäisiin uusi 14 a luku, johon sisältyisi rakentamisessa syntyvien maa-ainesten hyödyntämisen edistämistä koskevat säännökset. Lisäksi laadittaisiin VNa rakentamisen kaivumassojen luokittelusta ja ominaisuuksiltaan haitallisten kaivuumassojen hyödyntämisestä (ns. MASA-asetus)
- Samassa yhteydessä uudistetaan myös pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevaa luku 14 ja siihen liittyvää ns. PIMA-asetus (214/2007).
- YM uudistamassa **uudistamassa MARA-asetusta** (843/2017) – eräiden jätteiden maanrakentamiskäytön hyväksymismenettely.
 - asetus modernisoidaan ja sen käytössä havaitut puutteet korjataan mm. hyödyntämisen tarkoituksenmukaisuuden ja sen osoittamisen osalta.
- *ALUSTAVA: Työryhmä pitää tärkeänä säädöshankkeiden valmistelua sekä maa-aineksiin ja maa-ainesjätteisiin liittyvän tilastotiedon kehittämistä. MARA-asetusta uudistettaessa tulee ottaa huomioon korkealaatuisen kierrätyksen etusija.*

5.11 Hyödynnettävän jätteen välivarastointi (1/2)

- Kiertotalouslain valmistelun aikana useat sidosryhmät ovat tuoneet esiin huolen siitä, että vallitseva käytäntö, jossa hyödynnettävän jätteen varastointi yli kolmen vuoden ajan johtaa siihen, että varasto katsotaan kaatopaikaksi, voi olla esteenä kiertotalouden edistämiselle varsinkin infrahankkeissa ja -rakentamisessa.
- Kaatopaikka-asetuksen 3 §:n 2 momentin b kohdan mukaan kaatopaikkana ei muun ohella pidetä alle kolmen vuoden pituista jätteen varastointia ennen sen hyödyntämistä tai esikäsittelyä. Aikaraja koskee yksittäistä jäte-erää.
- Poikkeaminen kolmen vuoden aikarajasta ei ole nykyisin mahdollista edes tapauksissa, joissa se olisi kiertotalouden toteutumisen kannalta perusteltua.
- Säädöksen taustalla on kaatopaikkadirektiivi (1999/31/EY), jonka 2 artiklan g) kohdan mukaan kaatopaikkana ei pidetä ”yleensä alle kolme vuotta kestäväää jätteen varastointia ennen sen hyödyntämistä tai esikäsittelyä”.

5.11 Hyödynnettävän jätteen välivarastointi (2/2)

- *ALUSTAVA: Työryhmä ehdottaa*
- *”yleensä” sanaan lisäämistä kaatopaikka-asetuksen 3 §:n 2 momentin b kohtaan*
- *jatkovalmistelun lähtökohtana olisi seuraava:*
 - *Kolmea vuotta pidempi varastointiaika hyväksyttäisiin joko ympäristölupamenettelyssä (YSL 39 §) tai ympäristöluvan muutoksena (YSL 89 §). Myös mahdollisuutta ilmoitusmenettelyiden hyödyntämiseen tulee arvioida.*
 - *Hakemuksessa olisi esitettävä perusteet määrääjälle ja sen ehdotetulle pituudelle sekä yksilöitävä tarkasti jätejake tai -jakeet, joiden osalta poikkeusta haetaan. Arviointiperusteina voisivat olla muun muassa hyödyntämisen varmuus, asianmukaisesti asetettu jätevakuuus, osoitus materiaalin arvon ja laadun säilymisestä riittävän hyvänä tai paranemisesta sekä etusijajärjestyksen noudattaminen. Yli kolme vuotta kestävä varastointiaika asetettaisiin määräaikaisena. Jatkovalmistelussa olisi tarkemmin arvioitava määrääajan enimmäispituudesta säätämistä.*
- *Jäteverolain (1126/2010) 3 § 2 momentin 1) kohdan mukaan kaatopaikkana ei pidetä aluetta, jossa säilytetään muista jätteistä erotettuna jätettä väliaikaisesti kolmea vuotta lyhyemmän ajan ennen sen loppukäsittelyä tai hyödyntämistä. Kaatopaikka-asetuksen muutoksen myötä jäteverolakia tulisi myös tarkastella. Tarvittavat muutokset valmisteltaisiin todennäköisesti vuoden 2026 aikana.*

Kiertotalouslakityöryhmän 20.11. kokous

Työryhmän 20.11. kokouksessa käsitellyt aiheet

- Osin mietinnön luvun 4 (**työryhmän ehdottama uusi lainsäädäntö**): (24 pykälää)
 - Lain tarkoitus ja soveltamisala
 - Suunnitteluun liittyvät pykälät
 - Tarpeettoman kulutuksen välttäminen ja etusijajärjestys
 - Tuotesäännökset
 - Uudelleenkäyttöön ja sen valmisteluun liittyvät pykälät
 - Neuvontaan, tiedonjakoon ja jätehuollon laatuvaatimukseen liittyvät pykälät
 - Siirtoasiakirjasäännökset
- Osin mietinnön luku 5 (**työryhmän tunnistamat muut ohjauskeinot**)
 - 5.7 Taloudellinen ohjaus
 - 5.8 Kiertotalous ja materiaalitehokkuus ympäristölupaa edellyttävässä toiminnassa
 - 5.9 Kaivannaisjättesäätelyn kehittäminen
 - 5.10 Maa-ainekset ja maarakentaminen
 - 5.11 Hyödynnettävän jätteen välivarastointi ja kaatopaikkoja koskevan valtioneuvoston asetuksen muuttaminen
 - → *osioista 5.8-5.11, ks. diat edellä:*

Luku 4: pääkohdat 20.11. käsittelystä (1/4)

- **Lain tarkoitus ja soveltamisala:** ei keskeisiä muutoksia; keskustelua soveltamisalasta (jätesääntelystä kiertotalouteen)
- **Suunnitteluun** liittyvät pykälät:
 - **Kiertotaloussuunnitelma:** Lisätty: Valtion viranomaisten on - - edistettävä suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamista ja toimien toteutumista.
 - **Alueellisiin yhteistyöryhmiin** voisivat osallistua tutkimuslaitosten ja alan oppilaitosten edustus alueiden tarpeiden mukaan.
 - Kiertotalouskertomus: ei keskeisiä muutoksia
- **Tarpeettoman kulutuksen välttäminen ja etusijajärjestys:**
 - Erotettu omiksi pykälikseen, eli etusijajärjestys vertautuu aiempaa luonnosversiota tarkemmin jätelain 8 §:ään.
 - Etusijajärjestyksessä tuodaan esiin tuotteen uudelleenkäytön ”ensisijaisuus”.

Luku 4: pääkohdat 20.11. käsittelystä (2/4)

- **Tuotesäännökset**

- Ehdotusta jalostettu kommenttien perusteella usein pienin täsmennyksin.
- Lisätty mukaan kaksi pykälää lausunnoilla olevasta OM:n mietinnöstä (OM julkaisu 2025:48, Kuluttajansuojalain uudistaminen vihreän siirtymän edistämiseksi) :
 - Varaosien ja työkalujen tarjoaminen kohtuulliseen hintaan + Kielletyt sopimusehdot ja käytännöt

- **Uudelleenkäyttöön ja sen valmisteluun liittyvät pykälät**

- Aiemmin esitelty kunnan järjestämää käytettyjen tuotteiden vastaanottoa koskeva 21 § ehdotettiin saatujen kommenttien perusteella poistettavaksi. Poistamista ei vastustettu.
- Muihin kahteen pykälään ei keskeisiä muutoksia.

Luku 4: pääkohdat 20.11. käsittelystä (3/4): Neuvontaan, tiedonjakoon ja jätehuollon laatuvaatimuksiin liittyvät pykälät

- **Kiinteistönhaltijan tiedonjakovelvollisuutta** koskeva pykälää oli uudistettu ja karsittu kommenttien perusteella: nimetty uudelleen ja pykälästä oli poistettu jätteastiamerkintöjen ajantasaisuutta koskeva velvoite. Myös perusteluita täsmennetty kommenttien pohjalta.
- **Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimuksia ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuutta** koskevaa pykälää oli supistettu kommenttien perusteella merkittävästi. Pykälästä oli poistettu neuvonnan tarkempia vaatimuksia ja neuvonnan lisämaksullisuuteen liittynyt säännös.
- **Kunnan tiedotus- ja neuvontavelvollisuutta** koskevaan pykälään oli muutettu 2 momentin prosenttiraja ”riittäväksi osuudeksi vuosittaisesta jätemaksukertymästä”, ja lisätty asetuksenantovaltuus tarkempaan määrittämiseen.
- Keskustelussa ehdotusten todettiin pääosin kehittyneen parempaan suuntaan. Kunnalle asetuksella määritettävää ”riittävää osuutta” pidettiin yhä epätarkoituksenmukaisena ja esitettiin esim. green dealia vaihtoehtona.

Luku 4: pääkohdat 20.11. käsittelystä (4/4): Siirtoasiakirjasäännökset

- **Siirtoasiakirjan laatimisvelvoitetta** (vrt. JL 121 §) rajattaisiin nykyiseen verrattuna koskemaan niitä siirtoja, joissa jäte luovutetaan jätehuoltorekisteriin merkitylle kuljettajalle tai vastaanottajalle, jolla on ympäristölupa tai YSL:n mukaisen rekisteröinnin perusteella oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä.
 - Velvoitteen ulkopuolelle jäisivät siirrot muille vastaanottajille, joita saattaisivat olla esimerkiksi kaupat, jotka ottavat vastaan käytettyjä paristoja, akkuja ja sähkölaitteita.
- **Siirtoasiakirjan käyttöön liittyviä menettelyitä** (vrt. JL 121 a §) koskevaan pykälään ehdotetun muutoksen myötä vastaanottajan tulisi tarkistaa ja tarvittaessa korjata virheelliset siirtoasiakirjan tiedot.
- **Siirtoasiakirjan tietojen toimittamista rekisteriin** (vrt. JL 121 b §) koskevaan pykälään ehdotetun muutoksen myötä rekisterinpitäjä voisi periä toiminnanharjoittajalta tämän puolesta tekemästään tiedon toimittamisesta aiheutuvat kustannukset. Keskustelussa nostettiin esiin tarve tarkentaa kustannusten perijän oikeutta ja täsmentää myös viranomaisvalvonnan roolia.
- **Vastaanottajan velvollisuudesta ilmoittaa siirtoasiakirjan puuttumisesta** säädettäisiin uudessa pykälässä, jolla pyritään korjaamaan nykytilannetta, jossa siirtoasiakirjoja jää laatimatta ja tietoja toimittamatta tarkoitettuun rekisteriin arviolta merkittäviä määriä. Keskustelussa toivottiin kartoitettavan vielä hallinnollisen taakan määrää.

Mietinnön luku 5.7: Taloudellinen ohjaus

- Työryhmän keskusteluissa on korostettu taloudellisten ohjauskeinojen merkitystä kiertotalouden edistämisessä.
- Asiaa on käsitelty itsenäisenä aiheena työryhmän kokouksessa toukokuussa 2025 Suomen ympäristökeskuksen tutkijoiden ja valtiovarainministeriön veroasiantuntijoiden kanssa.
- Erityisesti esille on nostettu luonnonvarojen otosta ja käytöstä aiheutuvat ilmastopäästöt ja haitat luonnon monimuotoisuudelle ilman, että tästä aiheutuu kustannuksia haitan aiheuttajalle.
- *ALUSTAVA: Työryhmä katsoo, että nykyinen taloudellinen ohjaus ei kannusta riittävästi luonnonvarojen kulutuksen vähentämiseen kestäväälle tasolle, kiertotalouden liiketoimintamallien riittävän nopeaan yleistymiseen ja skaalautumiseen, eikä kierrätettyjen raaka-aineiden käyttöön taloudessa neitseellisten luonnonvarojen korvaajana. Kiertotalouden mukaisiin liiketoiminta- ja käyttäytymismalleihin siirtymistä ja investointeja tulisi mahdollistaa ja tukea. Samalla nykyisin lineaarisen talousmallin mukaisesti toimivien arvoketjujen on uudistuttava, ja on tärkeää huolehtia kiertotaloussiirtymän oikeudenmukaisuudesta.*
- Työryhmä katsoo, että taloudellisten ohjauskeinojen soveltuvuutta kiertotalouden edistämiseen tulee arvioida kokonaisuutena yhteistyössä asianomaisten ministeriöiden kesken mahdollisimman pian. Arvioinnissa tulisi ottaa huomioon esimerkiksi verotukselliset kannustimet, investointituet sekä maksut.

Nostoja keskustelusta esiteltyjen mietinnön luvun 5 aiheiden suhteen

- **Taloudellisen ohjauksen** (osio 5.7) suhteen keskustelussa esitettyä kokonaisuutta pidettiin yleisesti ottaen hyvänä ja perusteltuna.
 - Nostettiin esiin mahdolliset viittaukset kiertotaloussuunnitelmiin taloudellisen ohjauksen yhteydessä.
- Ehdotusta **maa-ainesten ja maarakentamisen** (osio 5.10) suhteen pidettiin hyvänä.
- Ehdotusta **hyödynnettävän jätteen välivarastoinnista** (osio 5.11) pidettiin periaatteellisesti hyvänä.
 - Nostettiin esiin mm. varastointipaikan sijainnin merkitys ja aikarajan asettamisen tarve.
- Osioista 5.8 (**Kiertotalous ja materiaalitehokkuus ympäristölupaa edellyttävässä toiminnassa**) ja 5.9 (**Kaivannaisjättesäätelyn kehittäminen**) ei herännyt keskustelua.

Kiitos!

Olli Laukkanen & Jussi Kauppila

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 4–10, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment